

**UAB**

Universitat Autònoma  
de Barcelona

**Guia docent**

Titulacions de Grau i de Màster



**APLICATIU**

**GUIA DOCENT GRAU HISTÒRIA**

**UAB**

Universitat Autònoma  
de Barcelona

**Guia docent**

Titulacions de Grau i de Màster



*Tendències Historiogràfiques Actuals*



## 1. Dades de l'assignatura

|                                      |  |
|--------------------------------------|--|
| Nom de l'assignatura                 | Tendències Historiogràfiques Actuals                 |
| Codi                                 | 100390   |
| Crèdits ECTS                         | 6 ECTS   |
| Curs i període en el que s'imparteix | 3er curs   |
| Horari                               | <i>(link a la pàgina web del centre o titulació)</i> |
| Lloc on s'imparteix                  | <i>Facultat Filosofia i Lletres</i>                  |
| Llengües                             | Castellà i Català                                    |

### Professor/a de contacte

|                        |   |
|------------------------|---|
| Nom professor/a        | Jordi Cortadella Morral                 |
| Departament            | CC. de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana |
| Universitat/Institució | Facultat de Lletres                     |
| Despatx                | B7-153                                  |
| Telèfon (*)            | 93.581.1286                             |
| e-mail                 | Jordi.Cortadella@uab.cat                |
| Horari d'atenció       |   |

## 2. Equip docent

|                        |                                  |
|------------------------|----------------------------------|
| Nom professor/a        | Ricardo García Carcel            |
| Departament            | Història Moderna i Contemporània |
| Universitat/Institució | Facultat de Lletres              |
| Despatx                | B7/1076                          |
| Telèfon (*)            |                                  |
| e-mail                 | Ricardo.Garcia@uab.cat           |
| Horari de tutories     |                                  |
| Nom professor/a        | Ramón del Río Aldaz              |
| Departament            | Història Moderna i Contemporània |



|                        |   |
|------------------------|---|
| Universitat/Institució | Facultat de Lletres                     |
| Despatx                | B7/1132                                 |
| Telèfon (*)            |   |
| e-mail                 | Ramon.delRio@uab.cat                    |
| Horari de tutories     |   |
| Nom professor/a        | Jordi Cortadella Morral                 |
| Departament            | CC. de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana |
| Universitat/Institució | Facultat de Lletres                     |
| Despatx                | B7-153                                  |
| Telèfon (*)            | 93.581.1286                             |
| e-mail                 | Jordi.Cortadella@uab.cat                |
| Horari de tutories     |   |

### 3.- Prerequisits

Per dotar l'alumnat d'una formació bàsica en les tendències historiogràfiques actuals que es deriven dels estudis històrics, cal que els estudiants tinguin uns coneixements previs en Història en general, des de l'Antiga fins a l'Època contemporània.

### 4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Aquesta matèria té com a objectiu formar els estudiants en el coneixement de les tendències historiogràfiques que es van sobretot en els segles XIX i XX i van anar conformant visions dels processos històrics de les èpoques Antiga, Medieval, Moderna i Contemporània diferents a la idea cristiana del disseny diví. Es farà un especial esment a les tres visions sorgides al XIX, la liberal, la materialista i l'historicista, de les quals les dues primeres, encara impregnades d'ideologia, van donar els primers passos cap a una història científica en considerar la història com un procés evolutiu-continu generat per causes humanes, mentre que la tercera posava l'accent en els aspectes metodològics. Pel que fa al segle XX, s'abordarà el desenvolupament de les visions liberal i materialista en diverses historiografies que donaren preferència als aspectes econòmic-socials i, en alguns casos, aportaren nous fonaments científics: una història basada en proves, que parteix del investigat anteriorment i planteja veritats provisionals-científiques. A finals del XX, el major interès per aspectes diferents dels econòmic-socials ha donat lloc a les anomenades *últimes tendències*, que fragmenten la història convertint temes històrics en especialitats o s'allunyen dels paràmetres clàssics en un gir *culturalista*.



## 5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

|                                 |   |
|---------------------------------|---|
| <b>Competència</b>              | <b>CE3.</b> Identificar les principals tendències historiogràfiques i analitzar críticament els seus desenvolupaments.  |
| <b>Resultats d'aprenentatge</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>-CE3.4 Analitzar les diferents perspectives historiogràfiques en els diferents períodes de la Història.</li> <li>-CE3.5 Avaluat críticament la complexitat dels processos històrics i historiogràfics.</li> <li>-CE3.6 Discernir la relació entre teoria i pràctica historiogràfica.</li> </ul>  |
| <b>Competència</b>              | <b>-CE12.</b> Transmetre coneixements, comunicar conclusions de manera clara en diversos suports comunicatius.  |
| <b>Resultats d'aprenentatge</b> | <b>-CE12.3</b> Comunicar coneixements i el seu procés de gestació.  |
| <b>Competència transversal</b>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>-CT4. Comunicar coneixements històrics en llengua estrangera.</li> <li>-CT6. Gestionar la informació.</li> <li>-CT8. Prendre decisions.</li> <li>-CT9. Treballar en equip.</li> <li>-CT11. Treballar en equip respectant tots els punts de vista.</li> <li>-CT13. Raonar críticament.</li> <li>-CT14. Aprendre de forma autònoma.</li> </ul> |
| <b>Resultats d'aprenentatge</b> | <b>-CE22.</b> Aplicar les habilitats necessàries per a la valorització i divulgació del coneixement històric.   |

## 6.- Continguts de l'assignatura

- El concepte de la Història a Grècia i Roma clàssiques.
- El providencialisme històric en l'Edat Mitjana i l'escolàstica.
- L'humanisme renaixentista i les biografies exemplars.
- La Història en el Barroc i les històries oficials.
- La Història a la Il·lustració.
- La idea liberal del progrés.
- La historiografia del liberalisme revolucionari.
- La historiografia tradicionalista o de la contrarevolució.
- El materialisme històric.
- L'Historicisme.
- Històries filosòfiques.
- La nova història econòmica i social.



- L'escola d'*Annales*.
- Historiografies marxistes del XX.
- La historiografia conservadora del XX.
- La historiografia de les mentalitats.
- Crisi de les historiografies marxistes i les anomenades *últimes tendències*.
- La nova història social actual.

## 7.- Metodologia docent i activitats formatives

Assistència a classes teòriques dirigides pel professor.  
Lectura comprensiva de textos.  
Realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics.  
Preparació de presentacions orals.  
Estudi personal

| TIPUS D'ACTIVITAT | ACTIVITAT | HORES | RESULTATS D'APRENTATGE |
|-------------------|-----------|-------|------------------------|
|-------------------|-----------|-------|------------------------|

### Dirigides

|  |    |  |
|--|----|--|
| Classes teòriques  | 39 | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Analitzar les diferents perspectives historiogràfiques en els diferents períodes de la Història.</li> <li>- Avaluar críticament la complexitat dels processos històrics i historiogràfics.</li> <li>- Discernir la relació entre teoria i pràctica historiogràfica.</li> <li>- Comunicar coneixements i el seu procés de gestació.</li> </ul> |
| Seminaris, pràctiques i tutories dirigides pel professor | 6  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Comunicar coneixements històrics en llengua estrangera.</li> <li>- Prendre decisions.</li> <li>- Treballar en equip.</li> <li>- Adquirir els instruments necessaris per a la valorització i divulgació del coneixement històric.</li> </ul>   |

### Supervisades

|                                  |     |  |
|----------------------------------|-----|--|
| Tutories                         | 13  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Prendre decisions.</li> <li>- Treballar en equip.</li> <li>- Treballar en equip respectant tots els punts de vista.</li> </ul>  |
| Exercicis pautats d'aprenentatge | 9,5 | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Analitzar les diferents perspectives historiogràfiques en els diferents períodes de la Història.</li> <li>- Avaluar críticament la complexitat dels processos històrics i historiogràfics.</li> <li>- Discernir la relació entre teoria i pràctica</li> </ul> |



|  |  |  |
|--|--|--|
|  |  | historiogràfica.<br>-Comunicar coneixements i el seu procés de gestació. |
|--|--|--|

### Autònomes

|   |    |  |
|---|----|--|
| Estudi personal   | 45 | -Gestionar la informació.<br>-Raonar críticament.<br>-Aprendre de forma autònoma   |
| Lectura de textos. Redacció de treballs. Preparació de comentaris orals i seminaris. Recerca de informació bibliogràfica. Elaboració d'un vocabulari específic de l'època | 30 | -Analitzar les diferents perspectives historiogràfiques en els diferents períodes de la Història.<br>-Avaluar críticament la complexitat dels processos històrics i historiogràfics.<br>-Discernir la relació entre teoria i pràctica historiogràfica. |
|   |    |  |

### 8.- Avaluació

La matèria s'avaluarà aplicant els procediments següents:  
 -Proves escrites, tant parcials com examen escrit final (70%)  
 -Realització de treballs, ressenyes, resums comentaris analítics sobre els textos i altres documents proposats (quadres, gràfics, mapes, imatges ...) i / o preparació de comentaris orals i seminaris (20%)  
 -Exposicions i comentaris orals en els seminaris de discussió (10%)  
 S'establiran uns mínims de compliment a partir dels quals l'estudiant estarà en condicions de superar la matèria.

#### ACTIVITATS D'AVUACIÓ

#### HORES

#### RESULTATS D'APRENTATGE

|                                      |     |  |
|--------------------------------------|-----|--|
| Proves escrites; presentacions orals | 7,5 | -Analitzar les diferents perspectives historiogràfiques en els diferents períodes de la Història.<br>-Avaluar críticament la complexitat dels processos històrics i historiogràfics.<br>-Discernir la relació entre teoria i pràctica historiogràfica.<br>-Raonar críticament.<br>-Aprendre de forma autònoma. |
|--------------------------------------|-----|--|

### 9- Bibliografia i enllaços web

Burrow, John (2009), *Historia de las Historias de Heródoto al siglo XX*, Barcelona, Crítica.  
 Dyson, Stephen L. (2006), *El busca del pasado clásico. Una historia de la arqueología del mundo*



*grecorromano en los siglos XIX y XX*. Ed. Ariel, Barcelona.  
 Fontana, Josep (1982), *Historia. Análisis del pasado y proyecto social*, Crítica, Barcelona.  
 Fontana, Josep (2001), *La Historia de los hombres*. Crítica, Barcelona.  
 García Cárcel, R. (2011), *La herencia del pasado. Las memorias históricas de España*. Galaxia Gutenberg, Barcelona.  
 Hernández Sandoica, Elena (2004), *Tendencias historiográficas actuales. Escribir historia hoy*, Akal, Madrid.  
 Moradiellos, Enrique (2001), *Las caras de Clío. Una introducción a la Historia, Siglo XXI*, Madrid.  
 Sánchez Marcos, Frenando (2002), *Invitación a la historia. La historiografía de Heródoto a Voltaire a través de sus textos*. Idea Books, Barcelona.  
 Peiró, Ignacio; Pasamar, Gonzalo (2002), *Diccionario Akal de historiadores españoles contemporáneos (1840-1980)*, Madrid, Akal.

## 10.- Programació de l'assignatura

L'assignatura constarà de 15 setmanes d'activitats dirigides a raó d'un tema per setmana. El primer dia de la setmana estarà ocupat per les explicacions teòriques i el segon per l'estudi de casos concrets.

### ACTIVITATS D'APRENTATGE

| DATA/ES | ACTIVITAT | LLOC | MATERIAL | RESULTATS D'APRENTATGE |
|---------|-----------|------|----------|------------------------|
|         |           |      |          |                        |
|         |           |      |          |                        |
|         |           |      |          |                        |
|         |           |      |          |                        |

### LLIURAMENTS

| DATA/ES | LLIURAMENT | LLOC | MATERIAL | RESULTATS D'APRENTATGE |
|---------|------------|------|----------|------------------------|
|         |            |      |          |                        |
|         |            |      |          |                        |
|         |            |      |          |                        |
|         |            |      |          |                        |